

Flitspeiling Informatiebehoefte schadelijkheid alcoholgebruik

Managementsamenvatting

Lennart Blokker, Francine Wattimury

M230275

14 april 2023

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

motivaction
insights and strategy

Achtergrond

Aanleiding en onderzoeksopzet

- Dit onderzoek betreft een flitspeiling. Dat betekent dat we in zeer korte tijd een beknopt onderzoek hebben opgezet, uitgevoerd en opgeleverd. Onderwerp van deze flitspeiling is de informatiebehoefte van Nederlanders over de schadelijkheid van alcoholgebruik.
- In week 13 van 2023 hebben Motivaction en het ministerie van VWS, een vragenlijst opgesteld. De dataverzameling vond plaats van 29 maart t/m 2 april 2023.

Doelgroep, steekproef en representativiteit

- De doelgroep van het onderzoek zijn Nederlanders van 18 tot en met 80 jaar.
- De steekproef komt uit het ISO-20252-gecertificeerde panel van Motivaction: StemPunt. In totaal namen n=1.028 Nederlanders deel aan het onderzoek.
- Deze steekproef is na weging representatief voor opleiding, geslacht, leeftijd, regio (Nielsen), waardenoriëntatie (Mentality) en migratieachtergrond.
- De Gouden Standaard van het CBS diende als referentie voor deze weging. Voor de verdeling van waardenoriëntaties diende het tweejaarlijkse schriftelijke Mentality-metingen als referentie.

Rapportage

- In dit rapport geven we de resultaten weer op totaalniveau (Nederlanders van 18 tot en met 80 jaar). Daarnaast beschrijven we relevante uitkomsten op subgroepen (leeftijd, opleidingsniveau, migratieachtergrond, drankgedrag, zie ook bijlage Toelichting subgroepen). Er is verder gekeken of de mate van stedelijkheid van de plaats waar iemand woont invloed heeft op de resultaten. Hier werden weinig (relevante) verschillen gevonden.
- Indien er geen verschillen staan beschreven voor onderstaande groepen, betekent dit dat er geen significante verschillen zijn of deze niet relevant zijn.
- In enkele grafieken tellen de percentages niet op tot honderd procent. In dit geval gaat het om (kleine) afrondingsverschillen. In verband met leesbaarheid worden in bepaalde grafieken percentages van 3% of kleiner niet getoond.

Conclusies

Er lijkt ruimte te zijn voor meer informatie over de schadelijke effecten van alcohol. Een deel van de Nederlanders heeft interesse in het onderwerp en vindt dat er nog onvoldoende aandacht is. Ook is een meerderheid positief over extra voorlichtingen.

Aan de andere kant ontbreekt onder drinkers de relevantie van dit soort voorlichting. Zij hebben nauwelijks behoefte aan deze informatie. Dat komt met name, omdat zij vinden al goed op de hoogte te zijn. Meer of betere communicatie over de schadelijke gevolgen van alcohol kan het bewustzijn en relevantie hierover onder drinkers mogelijk vergroten.

Er is ruimte voor meer informatie, men is positief over voorlichting

Hoewel de meeste Nederlanders in een jaar weleens informatie over alcohol voorbij zien komen. Gebeurt dat minder vaak dan bij andere ongezonde gedragingen zoals weinig bewegen, ongezond eten en roken. Ook heeft een kwart het afgelopen jaar geen enkele informatie gezien over alcoholeffecten.

Ook vindt een aanzienlijke groep dat er op dit moment onvoldoende aandacht is voor de effecten van alcohol op gezondheid (41%). Daarnaast ziet men extra voorlichting over het algemeen veel eerder als positief dan negatief.

Echter, mensen die alcohol drinken zien zelf het nut van (extra) informatie niet

Een expliciete informatiebehoefte ontbreekt echter. 6% van de drinkers heeft wel behoefte aan meer informatie. Veruit het merendeel heeft dit dus niet (94%). Voor een deel omdat zij vinden dat er voldoende informatie beschikbaar of en gedeeltelijk omdat zij er sowieso geen behoefte aan hebben.

Bovendien verwachten weinig drinkers dat de informatie effect op hen zal hebben: 11% verwacht dat informatie (heel) veel effect zal hebben op hun alcoholconsumptie, 35% verwacht enige effect, maar een meerderheid verwacht (zeer) weinig effect (48%).

De beperkte behoefte komt mogelijk voort uit het beeld dat zij van hun eigen alcoholconsumptie hebben.

De meeste drinkers vinden hun eigen alcoholgebruik prima en gemiddeld. Van extra voorlichting verwachten ze, met name om die reden, weinig effect op hun alcoholconsumptie.

Een groot deel van de Nederlandse drinkers heeft bovendien geen behoefte om minder te gaan drinken. Terwijl 22% van de drinkers minimaal 7 glazen alcohol per week drinkt en 11% zelfs meer dan 10 glazen.

Desondanks is de relevantie van meer informatie wel zichtbaar

De helft van alle Nederlanders vindt dat we te gemakkelijk omgaan met alcohol. **En het ook drinkers** zelf bezig: een aanzienlijke groep drinkers (60%) staat weleens stil bij de risico's die alcoholgebruik kunnen hebben. Ook schatten zij de kans dat hun alcoholgebruik een slechte invloed heeft op hun fysieke gezondheid in het algemeen, of bijvoorbeeld specifiek hart- en vaatziekten, best fors in.

- Mensen die 11 tot 16 glazen per week drinken, schatten deze risico's het hoogst in. Niet geheel verrassend schatten mensen die minder drinken de risico's een fractie lager in. Opvallend is echter dat mensen die meer dan 16 glazen drinken de risico's ook lager inschatten.

Een deel van de drinkers staat er wel degelijk voor open om te minderen (28%). Dat geldt vaker voor zwaardere drinkers (37%). Zij hebben bovendien vooral het gevoel minder te moeten drinken (32%) dan andere drinkers (7%).

Resultaten Informatiebehoefte

Interesse: Ruim een derde heeft interesse in informatie over effecten alcohol op de gezondheid

- De interesse in informatie over de invloed van alcohol is vergelijkbaar met de interesse in de invloed van drugs of roken.
- De interesse in het effect van ongezond eten of te weinig bewegen is daarentegen hoger, dan bij alcohol.

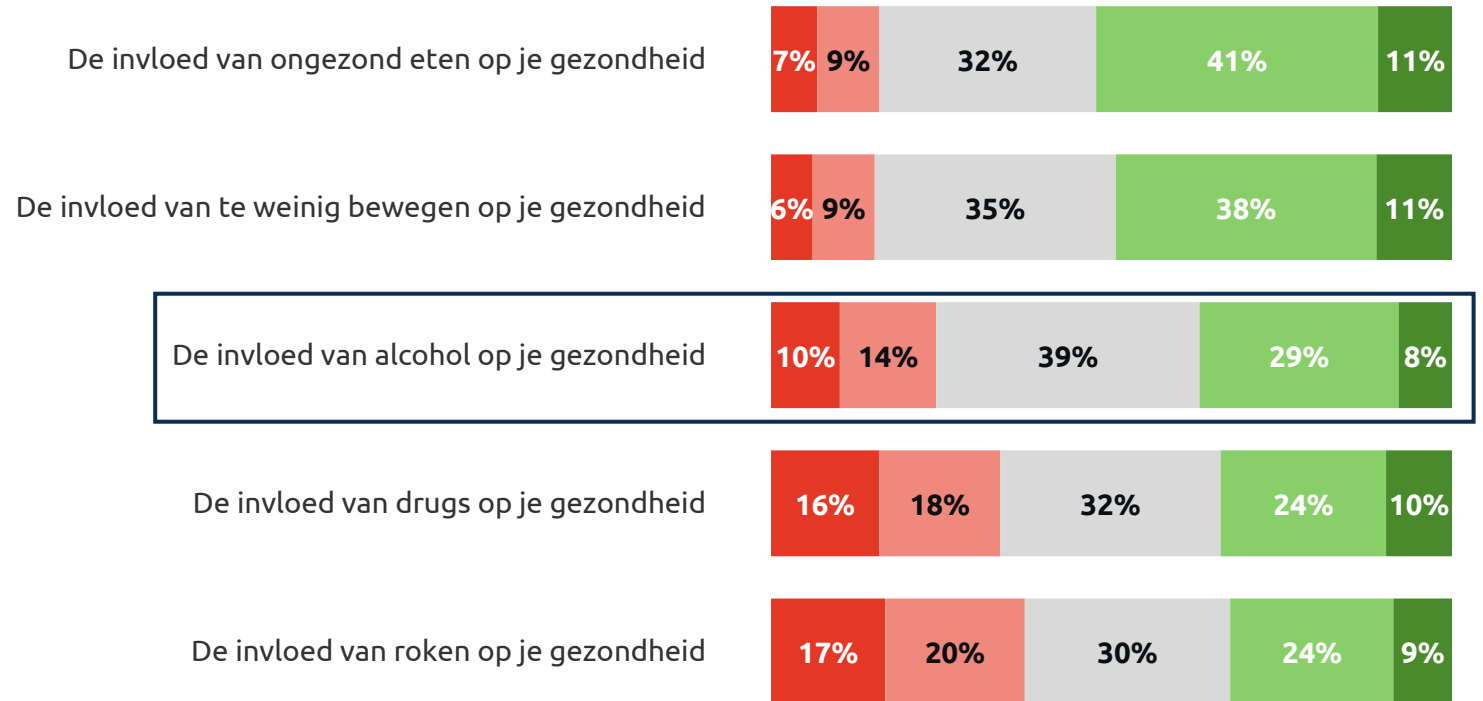

Hoger opgeleiden vinden de invloed van alcohol op gezondheid interessanter (43%) dan lager opgeleiden (31%).

Autochtone Nederlanders vinden de invloed van alcohol minder interessant (35%), Nederlanders van niet-Westerse afkomst vinden dit onderwerp juist vaker interessant (41%).

In hoeverre vind je de volgende onderwerpen interessant?
(Basis - allen, n=1.028)

■ Zeer oninteressant ■ Oninteressant ■ Niet interessant of oninteressant ■ Interessant ■ Zeer interessant

Bereik: Zeven op tien Nederlanders ziet weleens informatie over invloed alcohol op gezondheid

- Informatie over de invloed van roken, ongezond eten en te weinig bewegen bereikt Nederlanders vaker en frequenter, dan informatie over de invloed van alcohol.

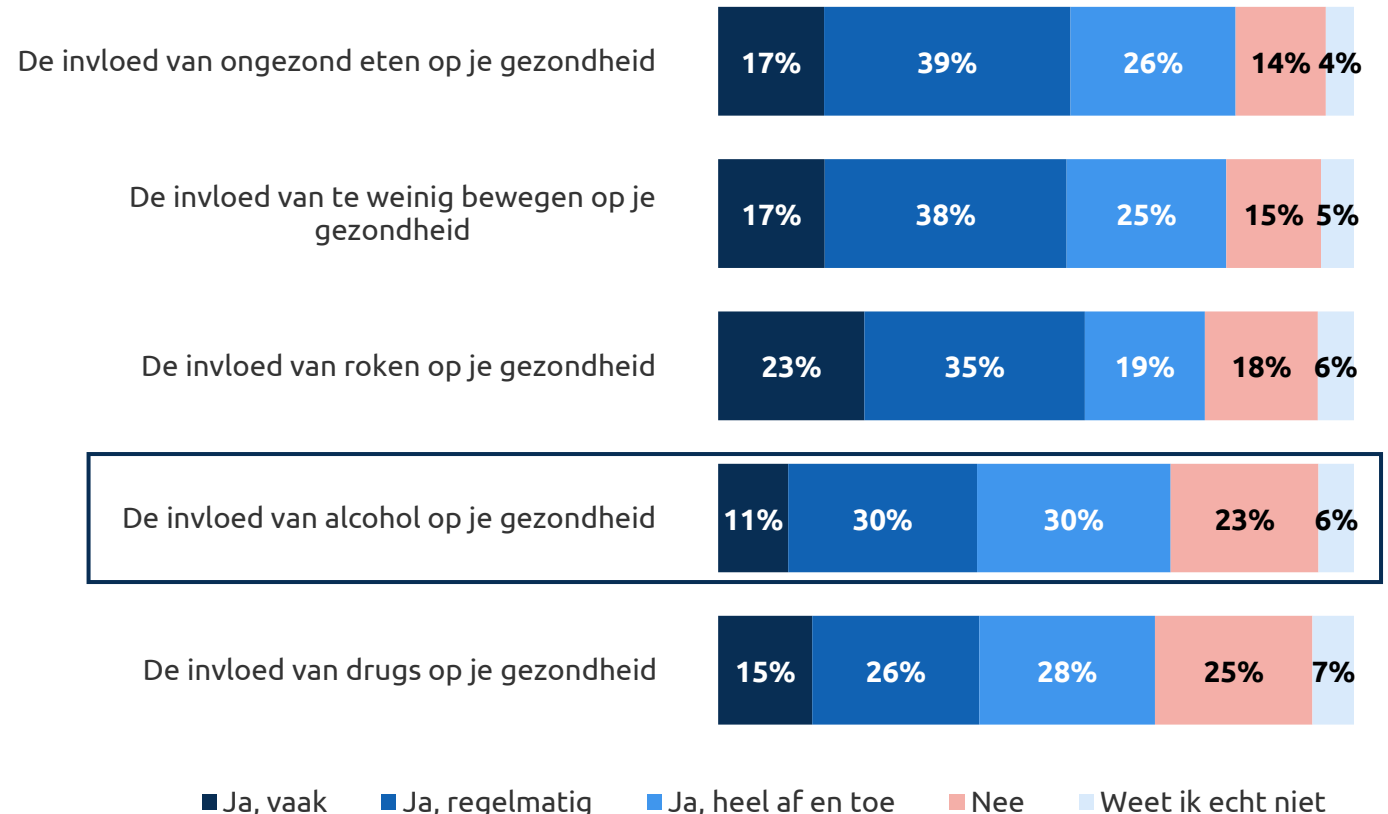
Ouderen (55 t/m 80 jaar) zien vaker informatie over de invloed van alcohol (Vaak: 13%, Regelmatig: 37%).

Hoger opgeleiden zien vaker informatie over de invloed van alcohol (vaak: 21%) dan middelbaar opgeleiden (vaak: 14%).

Heb je in de afgelopen 12 maanden weleens iets gezien, gehoord of gelezen over de volgende onderwerpen?

(Basis - allen, n=1.028)

Aandacht: volgens 40% is er onvoldoende aandacht voor invloed van alcohol op de gezondheid

- Vier op de tien Nederlanders vindt dat er onvoldoende aandacht is voor de invloed van alcohol op gezondheid. Dit is vaker dan bij aandacht voor de invloed van roken (25%), ongezond eten (33%) en bewegen (30%).
- Overigens vindt de helft van de Nederlanders dat er wel voldoende aandacht is voor de invloed van alcohol op gezondheid.

Vrouwen vinden vaker dat de invloed van alcohol op je gezondheid te weinig aandacht krijgt (43% t.o.v. 36% bij mannen).

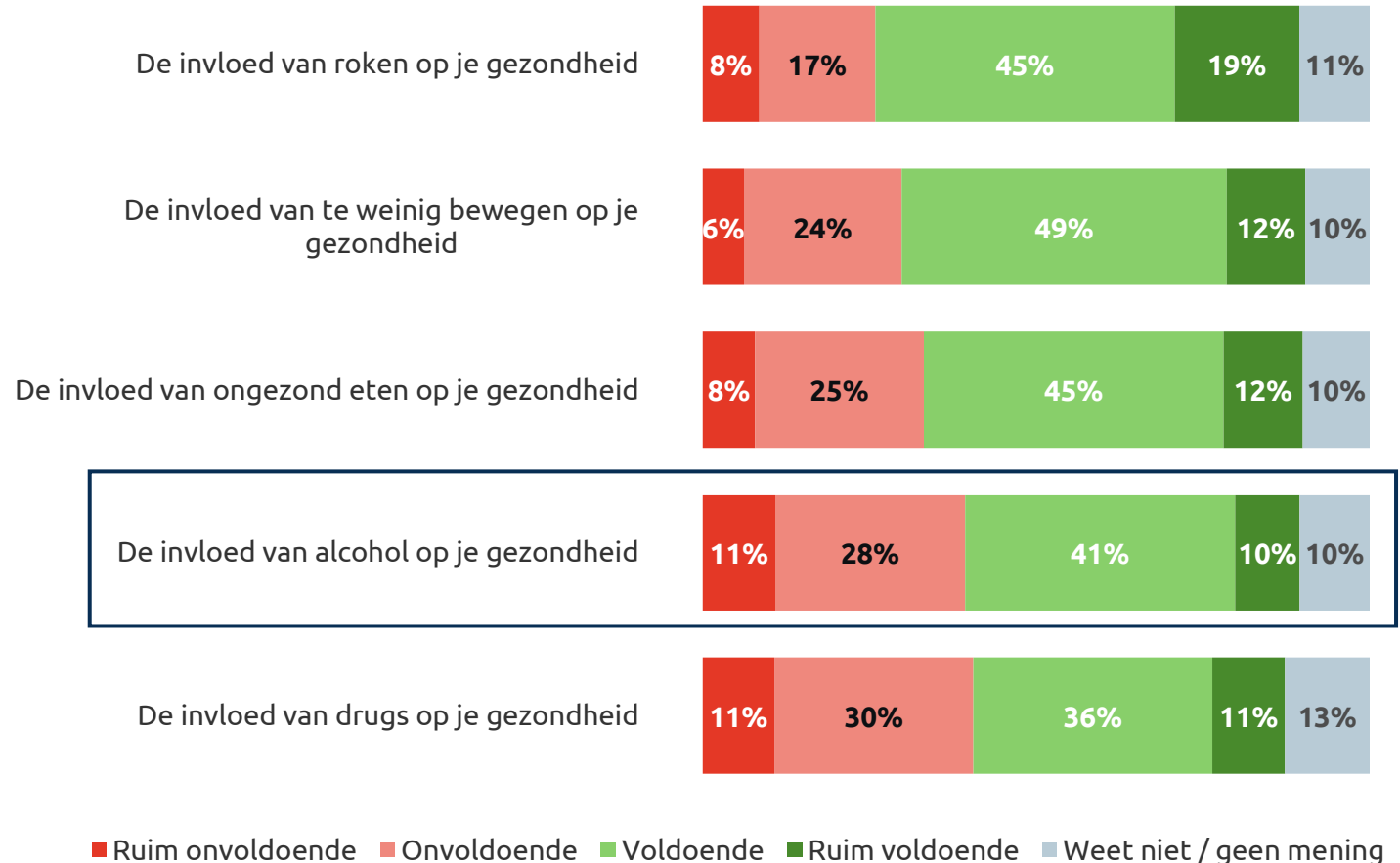

Autochtone Nederlanders vinden vaker dat er voldoende aandacht is voor de invloed van alcohol (53%). Nederlanders van Westerse afkomst vinden dit minder vaak (40%).

60% van de drinkers vindt dat er voldoende aandacht is voor de invloed van alcohol op je gezondheid, voor niet-drinkers is dit 39%.

In hoeverre vind jij dat er voldoende aandacht is voor de volgende onderwerpen?
(Basis - allen, n=1.028)

Voorlichting: Meerderheid positief tegenover meer voorlichting over risico's alcohol

- Nederlanders zijn voornamelijk positief over (meer) voorlichting over de risico's van alcohol op hun gezondheid.
- Er zijn nauwelijks mensen negatief (7%).

Vrouwen zijn positiever over meer voorlichting, dan mannen (57% t.o.v. 49%).

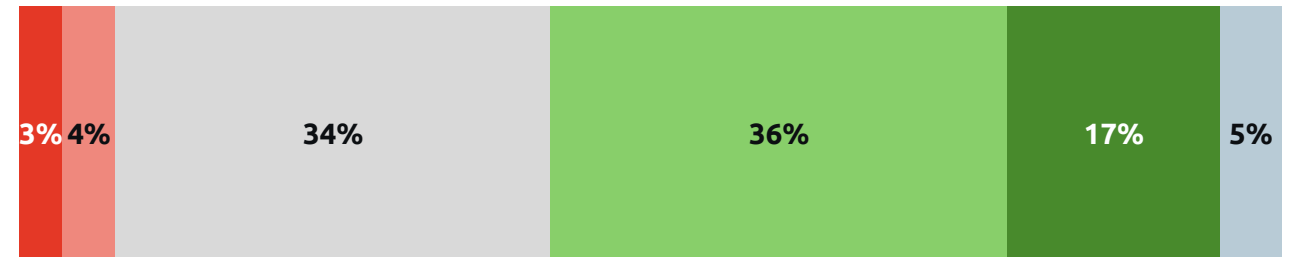

Autochtone Nederlanders zijn minder vaak positief (50%), Nederlanders met een Westerse afkomst zijn juist vaker positief (68%).

Drinkers zijn minder positief (45%) dan niet-drinkers (65%).

Wat vind je ervan als er meer voorlichting komt over de risico's van alcoholgebruik op je gezondheid?
(Basis - Allen, n=1.028)

■ Zeer negatief ■ Negatief ■ Niet negatief, niet positief ■ Positief ■ Zeer positief ■ Weet ik niet

Impact informatie: Een op tien drinkers verwacht (heel) veel effect op alcoholgebruik, meesten verwachten (zeer) weinig effect

35 t/m 54-jarigen denken vaker dat er een kleine kans is dat hun alcoholgebruik een schadelijk effect heeft (31%).

Lager opgeleiden weten minder vaak of meer informatie hen kan helpen hun alcoholgebruik aan te passen (11%).

Binnen de groep respondenten die weinig effect verwachten:

Geven met name vrouwen als reden nu al weinig te drinken (65% t.o.v. 47%).

Zeggen mannen vaker hun gedrag toch niet aan te passen (25% t.o.v. 13%)

Zeggen 55 t/m 80-jarigen vaker nu al weinig alcohol te drinken (64%).

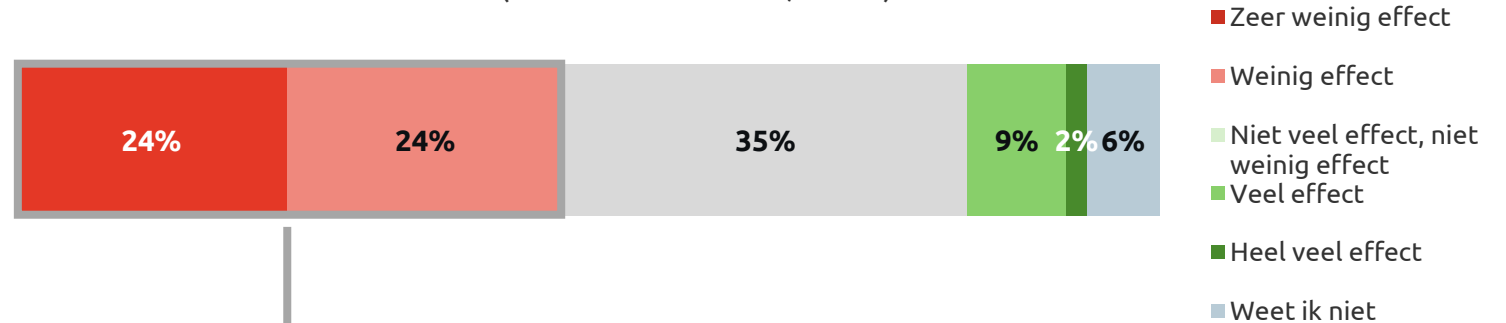

Geven hoger opgeleiden vaker als reden dat zij al voldoende over de risico's weten (53%).

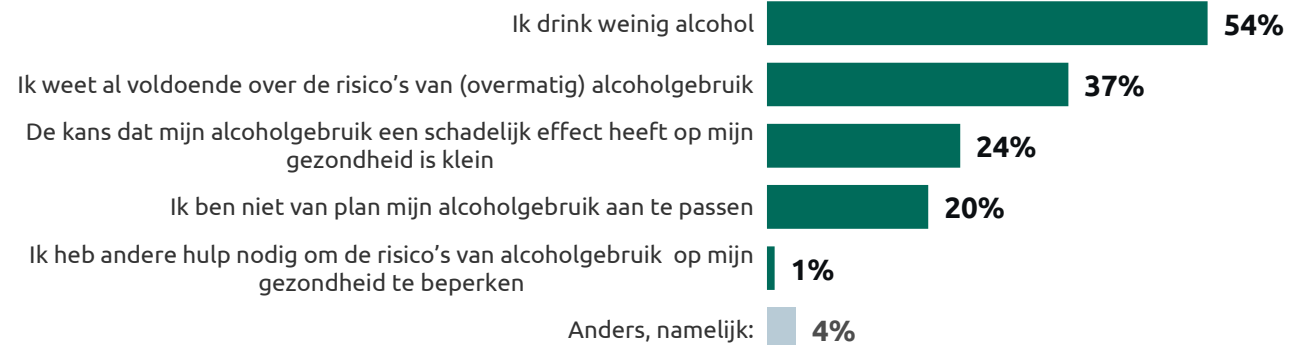

Zeggen lichtere drinkers (1-6 glazen per week) vaker al weinig te drinken (67%) of de kans op negatieve effecten klein te vinden (26%). Zwaardere drinkers (16 of meer glazen per week) willen vaker hun gedrag niet aanpassen (43%) of hebben andere hulp nodig (7%).

In hoeverre denk jij dat (meer) informatie over de schadelijke effecten van alcohol jou kan helpen met minder alcohol drinken/stoppen met alcohol drinken?
(Basis - Drinkt alcohol, n=584)

Waarom verwacht je dat meer informatie weinig invloed zal hebben op je alcoholgebruik?
(Basis - Drinkt alcohol en denkt niet dat informatie effectief is, n=280)

Informatiebehoefte: degenen die drinken hebben weinig behoefte aan informatie over schadelijke effecten

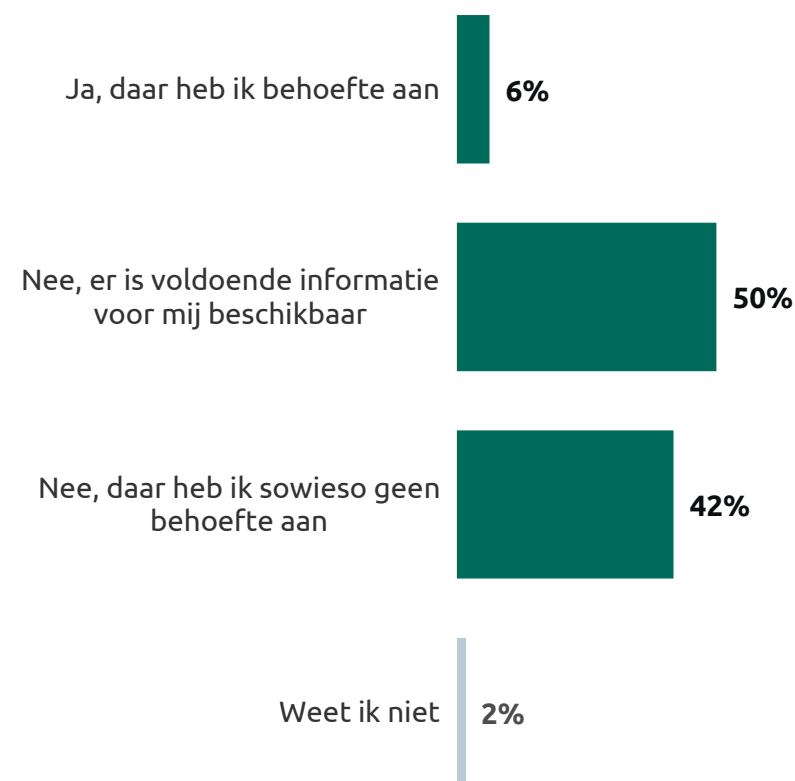
- 6% van de alcoholgebruikers of mensen die tijdelijk niet drinken wil meer weten over de invloed van alcohol op hun gezondheid.
 - Deze groep is (open) gevraagd aan welke informatie zij behoefte hebben. Hierin komt het volgende terug: een behoefte aan toelichting over wat de *precieze effecten* zijn op hun gezondheid, op de korte en lange *termijn*, op *welke delen* van het lichaam, en bij welke *hoeveelheden* dit schadelijke effect kan intreden.
- Anderen zeggen al voldoende informatie beschikbaar te hebben (50%), of er sowieso geen behoefte aan hebben (42%).

 55 t/m 80-jarigen vinden vaker dat er voor hen voldoende informatie beschikbaar is (64%). 18 t/m 34-jarigen hebben vaker behoefte aan informatie (10%).

 Hoger opgeleiden vinden vaker dat er al genoeg informatie voor hen beschikbaar is (57%).

 Autochtone Nederlanders hebben minder behoefte aan informatie (44%), Nederlanders van Westerse afkomst vinden vaker dat er voor hen al voldoende informatie is (65%).

Heb je behoefte aan (meer) informatie over de (schadelijke) effecten van alcohol op je gezondheid?
(Basis - Drinkt alcohol of dronk alcohol maar nu tijdelijk even niet, n=644)

Verantwoordelijkheid: verantwoordelijkheid kennis over effecten alcohol ligt vooral bij persoon zelf

- Op de tweede plaats ziet men de Rijksoverheid als verantwoordelijke.

Met name 55 t/m 80-jarigen vinden zichzelf verantwoordelijk voor kennis over de invloed van alcohol (In grote mate: 84%). 35 t/m 54-jarigen noemen de Rijksoverheid (52%) en huisarts/specialist (36%) vaker als verantwoordelijke.

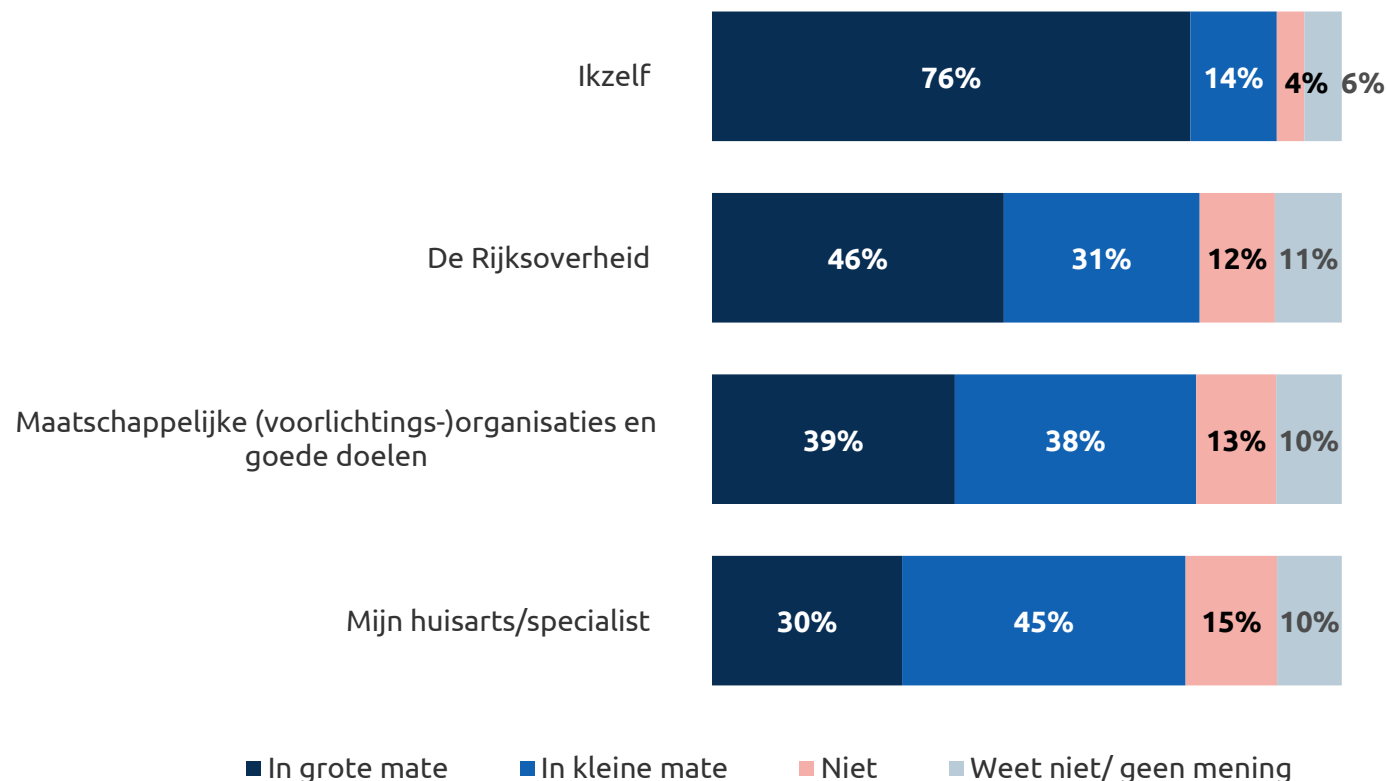
Hoger opgeleiden noemen de Rijksoverheid (55%) en maatschappelijke (voorlichtings-)organisaties en goede doelen (46%) vaker als verantwoordelijke voor het kennisniveau over de invloed van alcohol.

Nederlanders met een Westerse afkomst vinden de huisarts/specialist vaker verantwoordelijk voor het kennisniveau over risico's van alcohol (44%). Nederlanders van niet-Westerse afkomst noemen de Rijksoverheid vaker (59%).

Wie is er volgens jou verantwoordelijk voor dat we op de hoogte zijn over de invloed van alcohol op je gezondheid?

(Basis - Drinkt alcohol of dronk alcohol maar nu tijdelijk even niet, n=644)

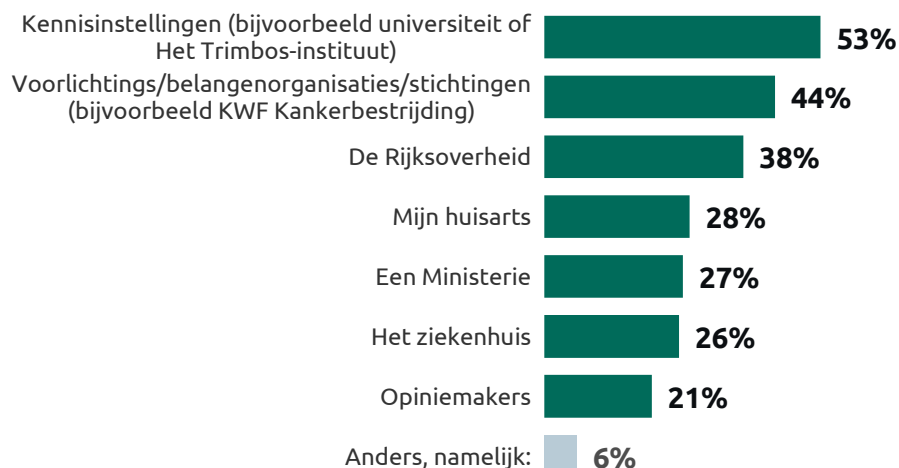

Informatie over risico's alcohol: idealiter vanuit kennisinstellingen en kan via verschillende kanalen

- Op de vorige pagina zagen we dat men de verantwoordelijkheid voor het informeren vaker bij de rijksoverheid vinden liggen, dan bij maatschappelijke instellingen. Als we vragen van welke partijen mensen informatie willen ontvangen, zien we een iets ander beeld. Mensen die behoefte hebben aan meer informatie over de risico's van alcohol ontvangen dat het liefst van kennisinstellingen of voorlichtingsorganisaties.
- Verder is er geen uitgesproken voorkeur voor het kanaal dat wordt ingezet. Het kan via berichten in de media, per brief of informatiebrochure, via campagnes, websites en social media.
- Een digitale nieuwsbrief of informatiebijeenkomst hebben de minste voorkeur

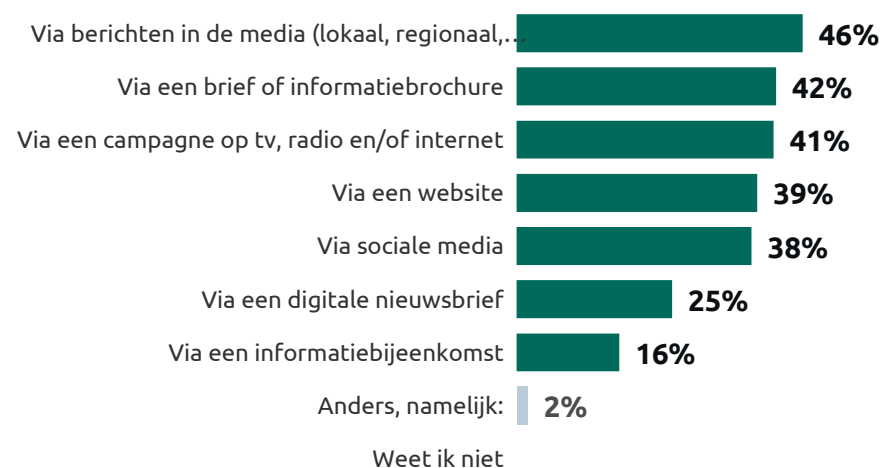
Van welke van partijen zou jij informatie over verantwoord drinken en de risico's van alcoholgebruik willen ontvangen?*

(Basis - Drinkt alcohol en heeft behoefte aan informatie, n=35)

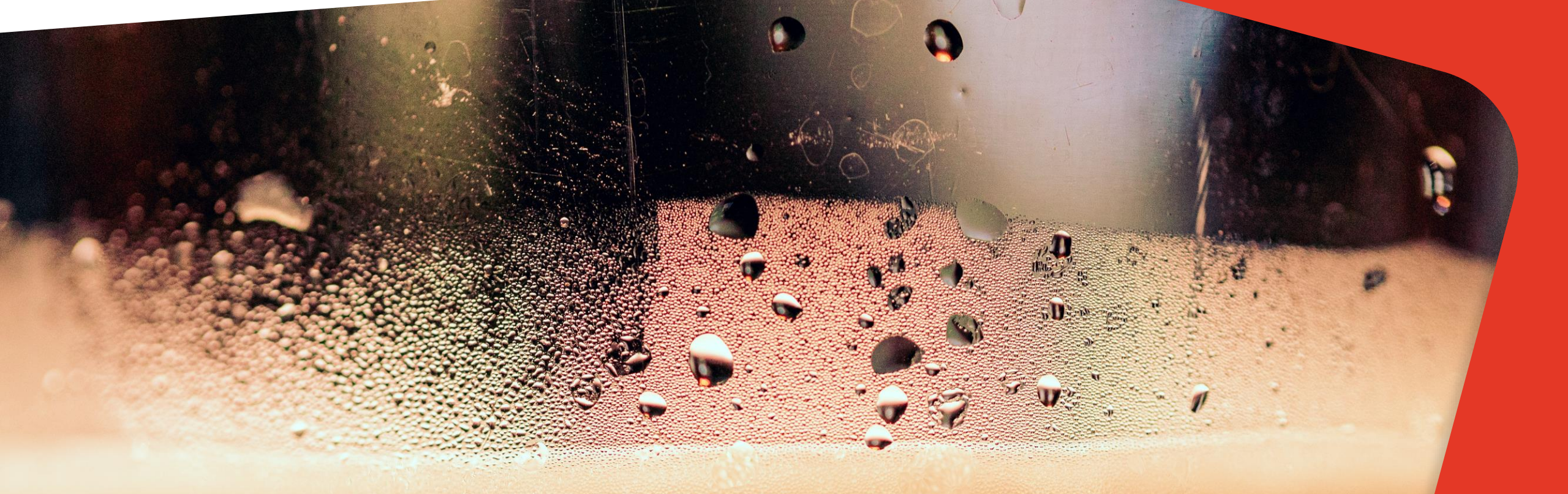

Op welke manier zou jij informatie over verantwoord drinken en de risico's van alcoholgebruik willen ontvangen?*

(Basis - Drinkt alcohol en heeft behoefte aan informatie, n=35)

*De steekproef voor deze vragen is klein (n<80). Deze resultaten moeten daarom als indicatief worden beschouwd.

Resultaten Risicoperceptie

Maatschappelijk perspectief: Helpt Nederlanders vindt dat we te gemakkelijk omgaan met alcoholgebruik

Ouderen (55 t/m 80) vinden vaker dat we te gemakkelijk omgaan met alcohol (57%)

Jongeren (18 t/m 34 jaar) vinden het vaker normaal om alcohol te drinken (55%) en noemen alcohol vaker iets om van te genieten (62%).

Mannen genieten vaker van alcohol (63%) en vinden drinken vaker normaal (54%)

Hoger opgeleiden vinden alcohol vaker iets om van te genieten (62%) en vinden het normaler om alcohol te drinken (55%). Lager opgeleiden zijn het hier minder vaak mee eens (resp. 46% en 33%).

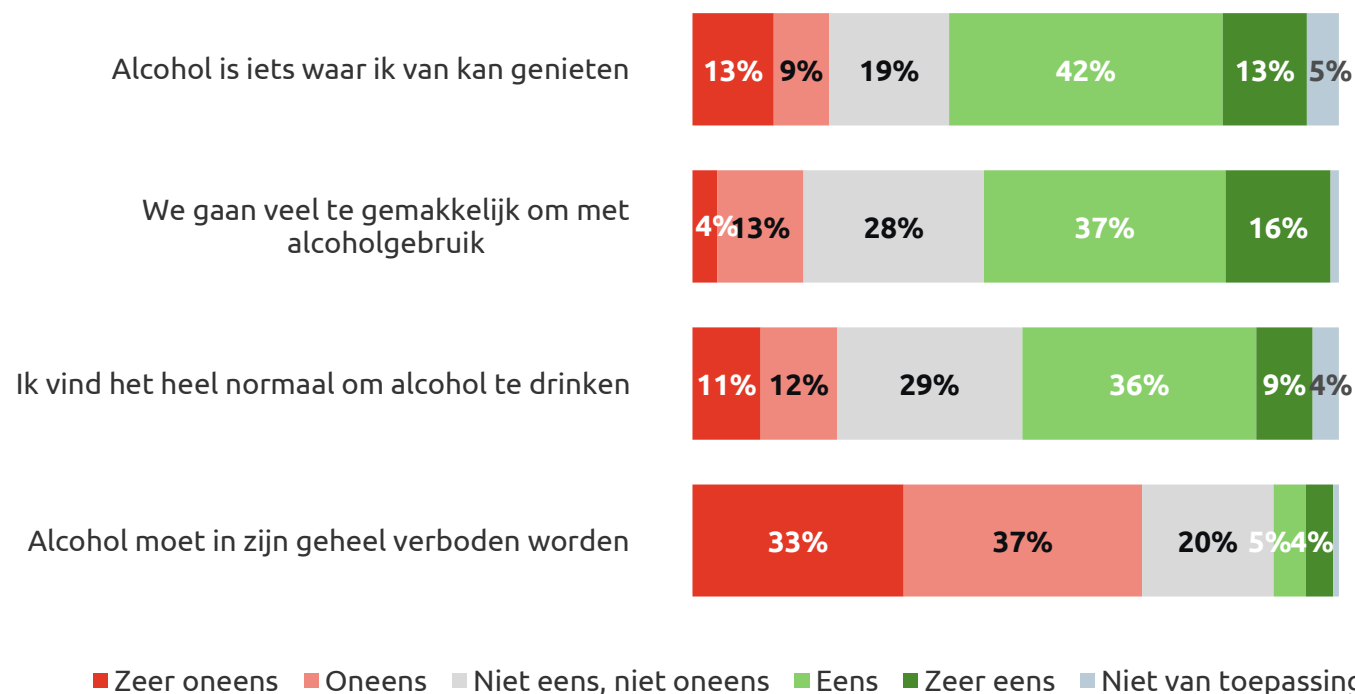

Autochtone Nederlanders vinden het drinken van alcohol vaker normaal (47%), vinden *minder vaak* dat we te makkelijk omgaan met alcohol (52%) en vinden *minder vaak* dat alcohol verboden moet worden (7%)

Hoe meer men drinkt, hoe meer men geniet van alcohol en het normaal vindt om te drinken. En hoe minder men vindt dat we te gemakkelijk omgaan met alcohol en dat alcohol verboden zou moeten worden. Bij bijvoorbeeld de groep die gemiddeld 16 drankjes of meer drinkt is dat respectievelijk 95%, 93%, 15% en 2%.

In hoeverre ben je het eens met de volgende stellingen?
(Basis - allen, n=1.028)

Perceptie eigen alcoholgebruik: Men ziet zichzelf voornamelijk als (onder)gemiddelde drinker

- De helft van de gebruikers zegt nooit meer te drinken dan goed voor ze is.
- De meerderheid van de gebruikers stelt minder dan gemiddeld te drinken (62%).
- Een kleine groep ziet zichzelf als bovengemiddelde drinker (8%) of zegt regelmatig tot vaak te veel te drinken (7%)

Met name vrouwen: zij vinden vaker dat zij *minder* dan gemiddeld drinken (70%). Mannen stellen vaker dat zij af en toe meer drinken dan ze wilden (8%) of regelmatig iets teveel te drinken (7%).

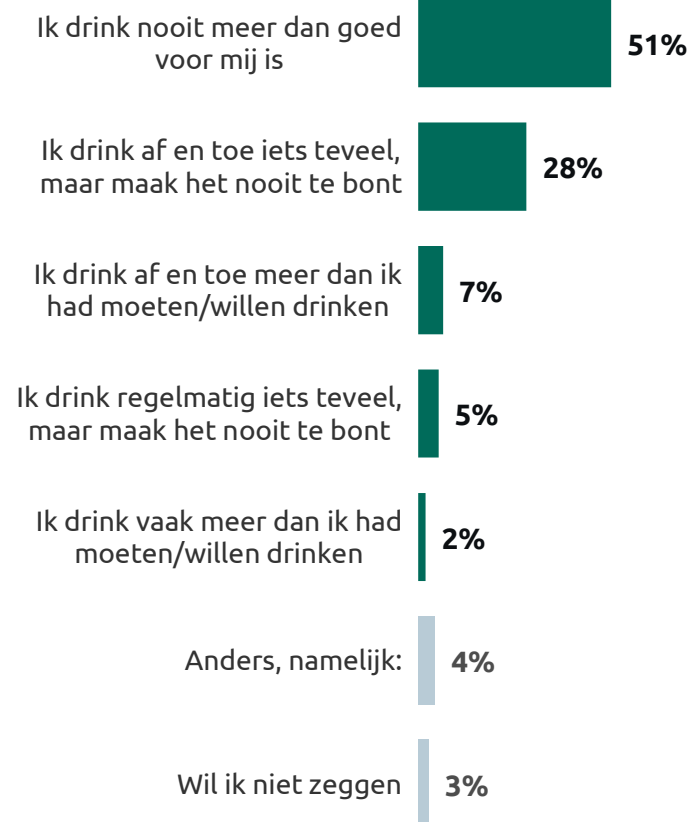

55 t/m 80-jarigen stellen vaker nooit meer te drinken dan goed voor hen is (61%), voor 18 t/m 34-jarigen is dat 35%. 55 t/m 80-jarigen zeggen ook vaker minder dan gemiddeld te drinken (68%).

Met name de lichtere drinkers (1-6 glazen per week) drinken nooit meer dan goed voor hen is (60%). De zwaardere drinkers (16 of meer glazen per week) drinken vaker regelmatig tot vaak teveel (44%) en zeggen vaker meer dan gemiddeld te drinken (43%). Toch is er een aanzienlijke groep die vindt gemiddeld (32%) of minder dan gemiddeld (20%) te drinken.

Hoe zou jij jezelf omschrijven als het om het drinken van alcohol gaat? (Basis - Drinkt alcohol, n=584)

Hoe schat jij jouw eigen alcoholgebruik in? (Basis - Drinkt alcohol, n=584)

Perceptie eigen alcoholgebruik: drie op tien staat open voor minderen

- De meesten die drinken, vinden de hoeveelheid die ze drinken prima zo.
- Circa drie op tien drinkers staat open om te minderen. Meestal hoeft het niet perse (21%) en een kleinere groep (7%) heeft het gevoel dat ze moeten minderen.

Vrouwen vinden vaker dat de hoeveelheid die zij nu drinken wel prima is (77%). Mannen staan er vaker voor open om te minderen (24%).

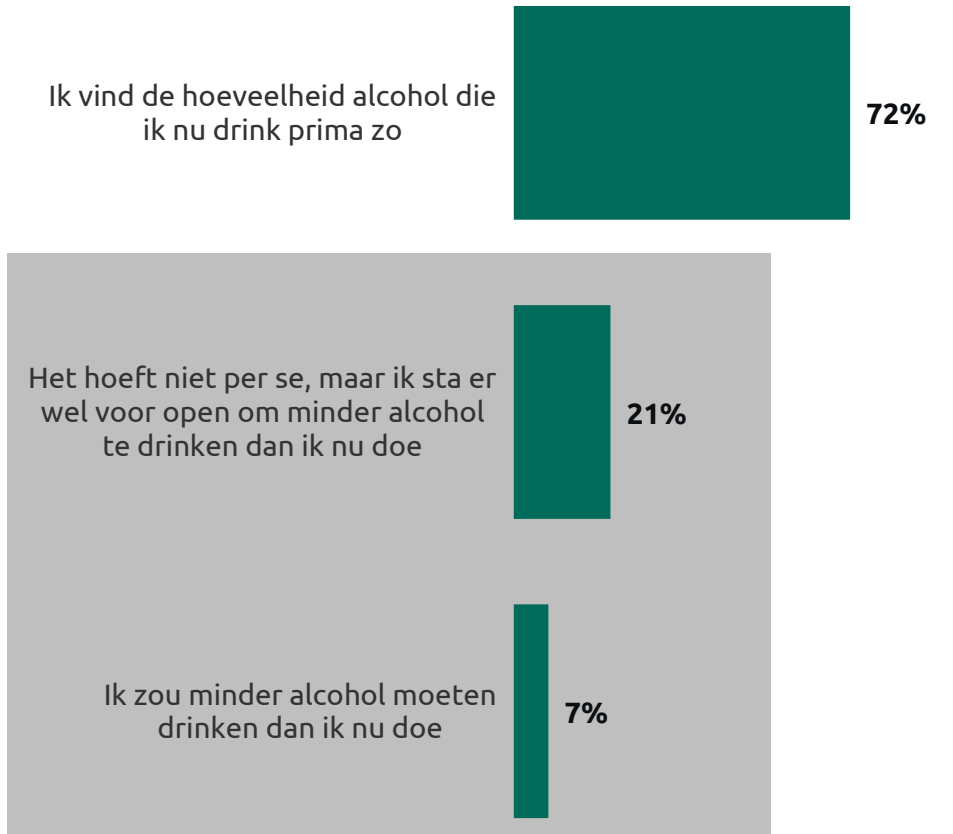

Lager opgeleiden vinden de hoeveelheid die zij nu drinken vaker prima (81%).

Zwaardere drinkers (16 glazen of meer per week) vinden vaker dat ze minder alcohol zouden moeten drinken (32%). 63% van deze drinkers vindt de hoeveelheid die ze nu drinken wel prima. Mensen die 7-10 of 11-15 glazen per week drinken staan er vaker voor open om te minderen (resp. 36% en 50%).

Welke stelling is het meest op jou van toepassing? (Basis - Drinkt alcohol, n=584)

Inschatting eigen kennis: Merendeel Nederlanders vindt zichzelf goed op de hoogte van risico's alcoholgebruik

- Circa een kwart weet er volgens eigen zeggen wel iets van af, maar niet veel.

De oudste groep respondenten (55 t/m 80 jaar) heeft het vaakst het idee goed op de hoogte te zijn (85%).

Nederlanders van niet-Westerse afkomst zijn vaker niet op de hoogte van de risico's (%). Er zitten echter ook vaker niet-drinkers in deze groep.

In hoeverre ben jij op de hoogte van de risico's van alcoholgebruik op je gezondheid?
(Basis - allen, n=1.028)

Bewustzijn risico's: Kleine meerderheid drinkers staat weleens stil bij risico's alcoholgebruik

- 40% geeft aan nooit na te denken over de schadelijke effecten van hun alcoholgebruik.

Jongeren staan vaker stil bij risico's van alcoholgebruik, met name het effect dat alcohol kan hebben op hun fysieke gezondheid (37%) of slaap (37%). De oudste groep denkt minder vaak na over schadelijke effecten (Nooit: 46%).

Hoger opgeleiden staan vaker stil bij de genoemde effecten van alcohol op hun gezondheid, lager opgeleiden denken hier minder vaak over na (Nooit: 54%).

Autochtone Nederlanders denken minder vaak na over de schadelijke effecten (Nooit: 43%), Nederlanders met een Westerse afkomst doen dit vaker (Nooit: 27%).

Lichtere drinkers (1-6 glazen per week) staan minder vaak stil bij de invloed van alcohol (42%).

Sta jij weleens stil bij één van de volgende onderwerpen:
(Basis - Drinkt alcohol, n=584)

Risicoperceptie: Degenen die drinken zien risico's in van alcoholgebruik voor de eigen gezondheid

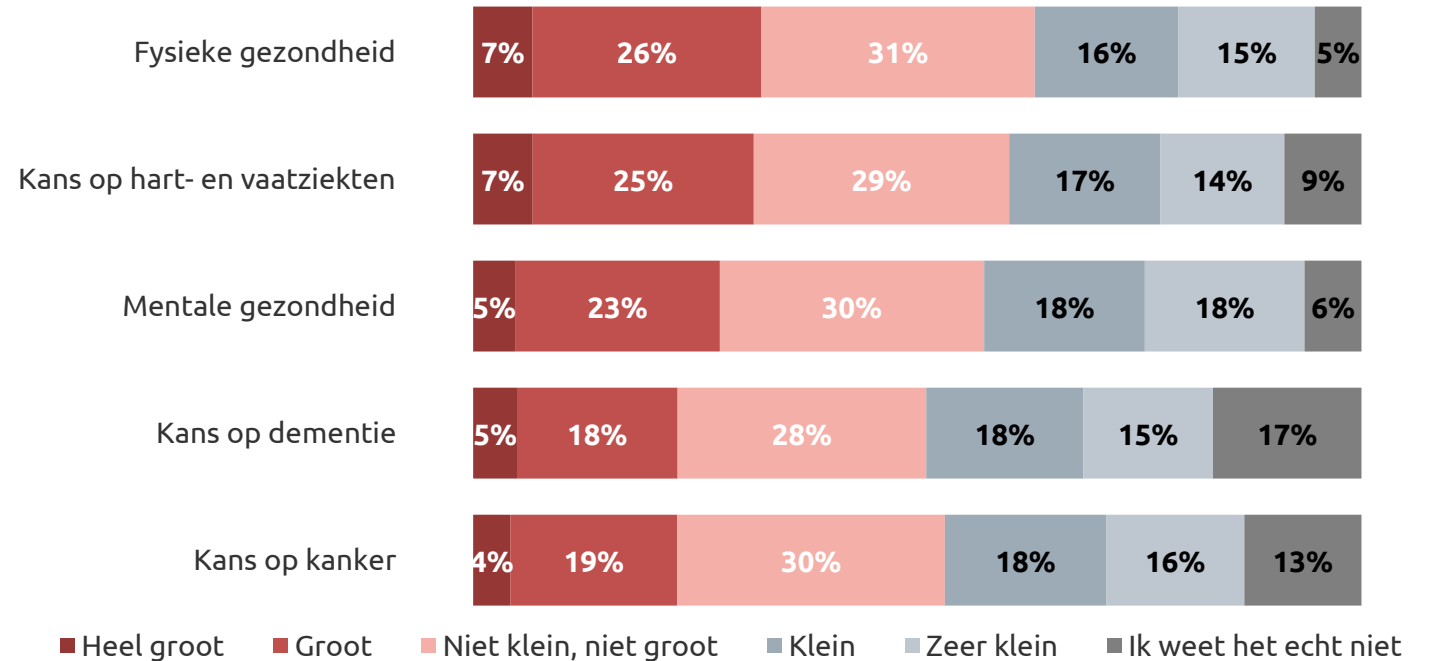

Over het algemeen schatten de lichtste (1-6 glazen per week) én zwaarste drinkers (meer dan 16 glazen per week) de gezondheidsrisico's kleiner in. Mensen die 11-15 glazen per week drinken schatten de risico's het hoogst in.

Los daarvan schatten jongeren (18 t/m 34 jaar) de gezondheidsrisico's hoger in. Dat geldt voor de fysieke gevolgen (36%), kans op kanker (28%) en kans op hart- en vaatziekten (38%). Dat jongeren de risico's hoger inschatten heeft waarschijnlijk niet te maken met hun alcoholgebruik: er zijn geen grote verschillen te zien in alcoholgebruik tussen de verschillende leeftijden. Er zijn zelfs iets meer lichte drinkers (1-6 glazen per week) in de jongste leeftijdsgroep.

Hoe groot is volgens jou de kans dat alcoholgebruik een negatieve invloed heeft op jouw:
Basis - Drinkt alcohol, n=584)

Bijlagen

Bijlage | Toelichting subgroepen

De subgroepen zijn als volgt gedefinieerd:

Opleidingsniveau

Hoogst voltooide opleiding van de respondent

- **Hoog:** Master HBO/WO; bachelor HBO/WO
- **Midden:** Havo/vwo; MBO-2, -3 of -4; VMBO-theoretisch of –gemengd/MAVO
- **Laag:** VMBO-beroepsgericht/MBO-1; basisschool; geen opleiding

Etniciteit

Het geboorteland van de respondent en/of ouders

- **Autochtoon:** De respondent en beide ouders (moeder en vader) zijn in Nederland geboren, of de respondent is in het buitenland geboren maar beide ouders zijn wel in Nederland geboren.
- **Nederlanders met een migratieachtergrond:** De respondent of één van de ouders (moeder of vader) is in het buitenland geboren (zowel westers als niet-westers)

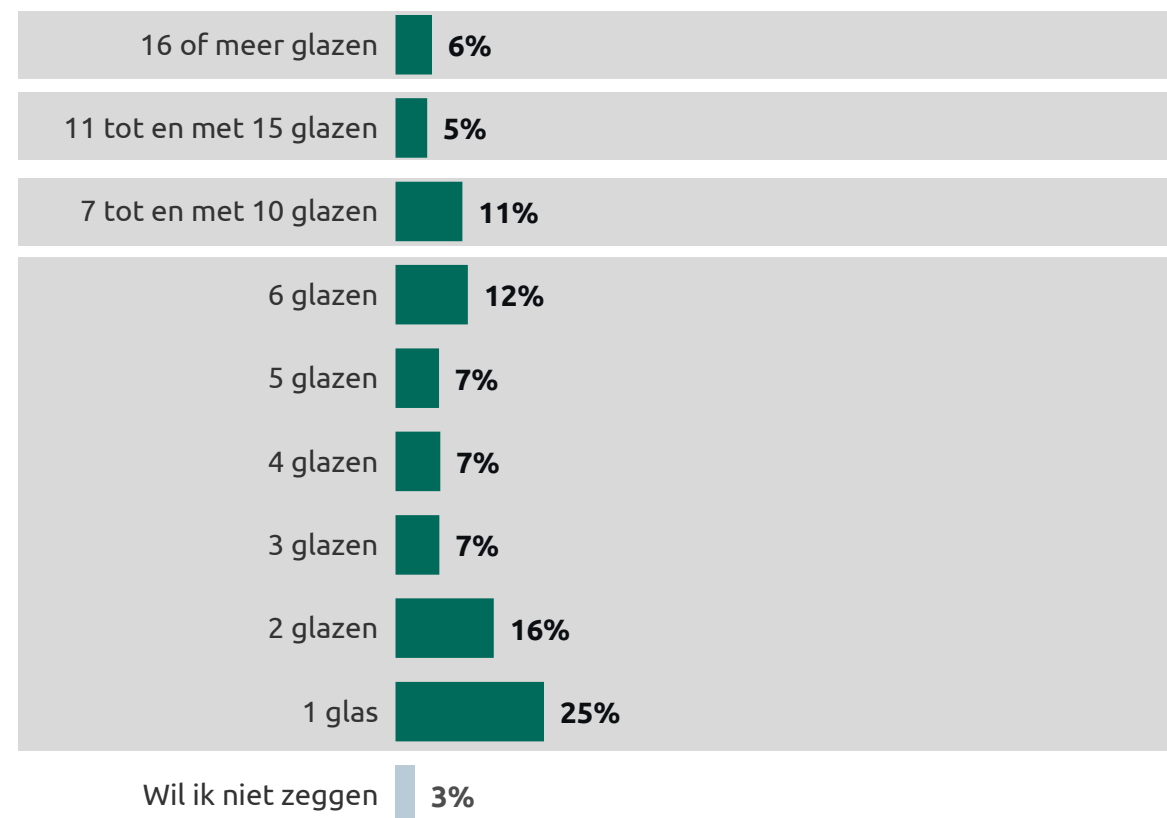
Bijlage | Toelichting subgroepen

Heb je in de afgelopen 12 maanden alcohol gedronken?
(Basis - allen, n=1.028)

Als je kijkt naar de afgelopen 6 maanden. Hoeveel glazen alcohol dronk jij gemiddeld genomen per week?
(Basis - Drinkt alcohol, n=584)

Bijlage | Onderzoekstechnische informatie

Veldwerkperiode

Het veldwerk is uitgevoerd in de periode 29/03/2023 tot 02/04/2023.

Methode respondentenselectie

Uit het StemPunt-panel van Motivaction.

Incentives

De respondenten hebben als dank voor deelname aan het onderzoek punten voor het StemPunt spaarprogramma ontvangen.

Weging

De onderzoeksdata zijn gewogen (zie ook bijlage gewogen en ongewogen data), daarbij fungeerde het Mentality-ijkbestand als herwegingskader. Dit ijkbestand is wat betreft sociodemografische gegevens gewogen naar de Gouden Standaard van het CBS.

Responsverantwoording online onderzoek

In de veldwerkperiode is aan 8.640 personen een uitnodigingsmail verstuurd. Op de slotdatum van het veldwerk (zie bij Veldwerkperiode) was het gewenste aantal vragenlijsten ingevuld en is de toegang tot de vragenlijst op internet afgesloten.

Bewaartermijn primaire onderzoeksbestanden

Digitaal beschikbare primaire onderzoeksbestanden worden tot tenminste 12 maanden na afronden van het onderzoek bewaard. Hetzelfde geldt voor schriftelijke primaire bestanden zoals ingevulde vragenlijsten. Een uitzondering vormen beeld- en geluidsopnames van respondenten, deze worden ten hoogste 6 maanden bewaard.

Overige onderzoekstechnische informatie

Overige onderzoekstechnische informatie en een exemplaar van de bij dit onderzoek gehanteerde vragenlijst is op aanvraag beschikbaar voor de opdrachtgever.

Bijlage | Ongewogen en gewogen data

Leeftijd	Ongewogen n	Ongewogen %	Gewogen n	Gewogen %
18 t/m 24 jaar	98	9,5	108	10,5
25 t/m 34 jaar	185	18,0	159	15,4
35 t/m 44 jaar	128	12,5	183	17,8
45 t/m 54 jaar	173	16,8	213	20,7
55 t/m 64 jaar	202	19,6	171	16,6
65 t/m 80 jaar	242	23,5	195	18,9

Opleidingsniveau	Ongewogen n	Ongewogen %	Gewogen n	Gewogen %
Hoog (wo/hbo)	319	31,0	273	26,6
Middel (havo/vwo/mbo/mavo)	513	49,9	523	50,8
Laag (ibo/basisschool/geen opleiding)	196	19,1	232	22,6

Geslacht	Ongewogen n	Ongewogen %	Gewogen n	Gewogen %
Mannen	543	52,8	508	49,4
Vrouwen	485	47,2	520	50,6

Regio	Ongewogen n	Ongewogen %	Gewogen n	Gewogen %
3 grote gemeenten	135	13,1	120	11,7
West	269	26,2	295	28,7
Noord	91	8,9	103	10,0
Oost	213	20,7	218	21,2
Zuid	276	26,8	250	24,3
Randgemeenten	44	4,3	42	4,1

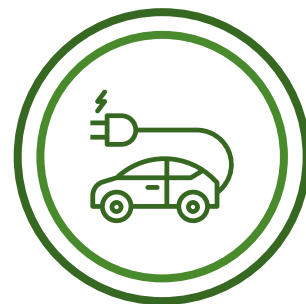
Mentality	Ongewogen n	Ongewogen %	Gewogen n	Gewogen %
Moderne burgerij	208	20,2	232	22,6
Opwaarts mobilen	191	18,6	150	14,6
Postmaterialisten	102	9,9	96	9,3
Nieuwe conservatieven	87	8,5	87	8,5
Traditionele burgerij	113	11,0	136	13,2
Kosmopolieten	156	15,2	130	12,6
Postmoderne hedonisten	94	9,1	107	10,4
Gemaksgeoriënteerden	77	7,5	91	8,9

Migratie-achtergrond	Ongewogen n	Ongewogen %	Gewogen n	Gewogen %
Autochtoon	802	78	779	75,8
Westers	112	10,9	113	11
Niet-Westers	113	11	136	13,2

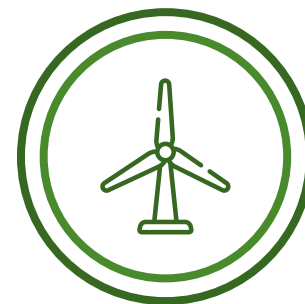
Wij verminderen onze footprint

Motivaction
is ISO 14001-
gecertificeerd

Motivaction
gebruikt
energiezuinige
auto's

Motivaction
gebruikt groene
stroom

Motivaction
gebruikt uitsluitend
papier met een FSC-
label

Auteursrecht

Het auteursrecht op dit rapport ligt bij de opdrachtgever. Voor het vermelden van de naam Motivaction in publicaties op basis van deze rapportage - anders dan integrale publicatie - is echter schriftelijke toestemming vereist van Motivaction International B.V.

Beeldmateriaal

Motivaction heeft datgene gedaan wat redelijkerwijs van ons verwacht kan worden om de rechthebbenden op beeldmateriaal te achterhalen. Mocht u desondanks menen recht te kunnen doen gelden op gebruikt beeldmateriaal, neem dan contact op met Motivaction.

Pers- en publicatiebeleid

Het vermelden van de naam van Motivaction in persberichten en/of andere publicaties over door Motivaction uitgevoerd onderzoek is gebonden aan een aantal voorwaarden, zoals vastgelegd in ons [Pers- en publicatiebeleid](#).

Motivaction International B.V.

Marnixkade 109F
1015ZL Amsterdam

Postbus 15262
1001MG Amsterdam

020 589 83 83

info@motivaction.nl

www.motivaction.nl

Weet wat mensen drijft.

motivaction
insights and strategy